

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України
«Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів
Міністерства охорони здоров'я України»

1. Мета

Проєкт наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України» (далі - проєкт акта) розроблено з метою удосконалення надання медичної допомоги особам з психічними розладами і регламентації застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні допомоги особам, які страждають на психічні розлади, як під час їх госпіталізації у заклади охорони здоров'я, так і під час перебування у закладах соціального захисту осіб, які страждають на психічні розлади, забезпечення права пацієнтів та медичного персоналу при наданні психіатричної допомоги.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт акту розроблено за ініціативи Міністерства охорони здоров'я України та відповідно до частини другої статті 8 Закону України «Про психіатричну допомогу», пункту 8 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року № 90).

Пунктом 1 Правил застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24 березня 2016 року № 240, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 15 квітня 2016 року за № 570/28700 (далі – Правила), передбачається можливість застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, що перебувають у закладах з надання психіатричної допомоги лише в державних та комунальних психіатричних закладах охорони здоров'я і лише під час надання стаціонарної психіатричної допомоги.

При цьому Закон України «Про психіатричну допомогу» не забороняє надавати психіатричну допомогу у закладах охорони здоров'я будь-яких форм власності.

Відповідно до пункту 3.5 Стандартів Європейського комітету з питань запобігання катуванням від 21 березня 2017 року пацієнти не повинні піддаватися механічному обмеженню у присутності інших пацієнтів.

Крім того, Правилами не врегульовано можливість застосування ізоляції до осіб із стійкими інтелектуальними та/або психічними порушеннями при їх постійному проживанні/перебуванні у закладі соціального захисту осіб, які страждають на психічні розлади.

3. Основні положення проєкту акта

Проєкт передбачає внесення змін до пунктів 1, 2, 11 Правил, а також до відповідних інструкцій щодо заповнення форм первинної облікової документації, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24 березня 2016 року № 240.

4. Правові аспекти

У даній сфері суспільних відносин діють Закон України «Про психіатричну допомогу», Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року № 90), Правила застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24 березня 2016 року № 240, зареєстрованим у Міністерстві юстиції 15 квітня 2016 року за № 570/28700.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує фінансування з державного та місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної. Проєкт акта не потребує погодження з уповноваженими представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування і відповідних органів місцевого самоврядування, Уповноваженим Президента України з прав людей з інвалідністю та Урядовим уповноваженим з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженим із захисту державної мови.

Проєкт акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проєкт акта потребує проведення процедури публічних консультацій з громадськістю шляхом оприлюднення на офіційному вебсайті Міністерства охорони здоров'я України.

Проєкт акта потребує погодження з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Міністерством соціальної політики України та Державною регуляторною службою України.

Проєкт акта потребує здійснення державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

7. Оцінка відповідності

Проєкт акта не містить положень, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Проект акта не містить положень, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

Проект акта не містить положень, які впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

У проекті акта відсутні положення, які містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Проект акта не містить положень, які створюють підстави для дискримінації.

Проект акта не потребує проведення цифрової експертизи та отримання висновку Міністерства цифрової трансформації України про проведення цифрової експертизи у зв'язку з тим, що проект не стосується питань інформатизації, електронного урядування, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства, електронної демократії, надання адміністративних послуг або цифрового розвитку.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводилися.

8. Прогноз результатів

Проект акта дасть змогу регламентувати застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні медичної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, під час їх госпіталізації та перебування у закладах охорони здоров'я усіх форм власності, забезпечити права пацієнтів та медичного персоналу при наданні медичної допомоги. Також реалізація проекту дасть змогу застосовувати ізоляцію в закладах соціального захисту осіб, які страждають на психічні розлади.

Реалізація проекту акта не матиме негативного впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Проект акта матиме вплив на ключові інтереси фахівців, які надають медичну допомогу та пацієнтів.

Як наслідок, проект акта створить передумови для зміцнення та збереження здоров'я населення, а також підвищення рівня забезпеченості пацієнтів необхідною медичною допомогою.

Проект акта не чинитиме впливу на екологію та навколишнє природне середовище.

Проект акта не впливатиме на інші сфери суспільних відносин.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Особи, які страждають на психічні розлади	Позитивний	Дасть змогу застосовувати методи запобігання небезпечним діям особи не лише у державних та комунальних закладах охорони здоров'я, а в закладах усіх форм власності і закладах соціального захисту осіб, які страждають на психічні розлади
Працівники закладів охорони здоров'я	Позитивний	В короткостроковій перспективі процедура потребуватиме її вивчення всіма сторонами. В тривалій перспективі реалізація проєкту акту чинитиме позитивний вплив, оскільки буде встановлено чіткий алгоритм дій суб'єктів надання послуг
Працівники закладів соціального захисту осіб, які страждають на психічні розлади	Позитивний	В короткостроковій перспективі процедура потребуватиме її вивчення всіма сторонами. В тривалій перспективі реалізація проєкту акту чинитиме позитивний вплив, оскільки буде встановлено чіткий алгоритм дій суб'єктів надання послуг

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

_____ 2021 року